

PRENUMERATA.

Kurier Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzi stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatek poranny p. zymowaną być nie może.

KURIER WARSZAWSKI.

Dodatek poranny.

Dziś: Ludwika Kr.
Piątek: Zefiryna Męcz.
Sobota: Przen. rel. s. Kaz.
Niedziela: Augustyna Fort.

Wschód słońca o godzinie 4-ej minut 55.
Zachód 7-ej 9.
Długość dnia godzin 14 14.
Ubyło 2 30.

Wschód księżycy o godzinie 9 minut 38 w.
Zachód 12 19 w.
Wysokość wody na Wiśle st. 1 c. 8 (st. 1 c. 9).
Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła 18°.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jedną wiersz garmonijowy albo jego miarę pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczaizne i małe ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor codziennie od 8-ej rano do 8-ej wiecz., w niedziele i święta od 10 do 12 po poł.

Poniedziałek: *Święte głowy* S. J.
Wtorek: *Róży Liman* P.
Środa: *Rajmunda W.*
Czwartek: *Idziego Opat*.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji 268. — Telefon Administr. 517.
W Łodzi kantor własny, Piotrkowska 7/251, telefonu nr. 313.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Namysława; jutro Władimira.
Zgromadzenia: Sesja wyborcza zgromadzenia rzeźników. (Sala magistratu—5 po południu.)

Wystawy: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak. Przedm. Nr 15—od 10-ej rano do 5-ej po południu.)—Wystawa obrazów Krywul. (Hotel Europejski—od 10-ej rano do 5-ej po południu.)—Wystawa obrazów spółki malarzy irzeźbiarzy. (Nowy-Swiat Nr 27—od 10-ej rano do 7½ wieczorem.)—Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rękodzielniczego. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak. Przedm. Nr 66—codziennie od 10-ej rano do 4-ej po południu, w niedziele i święta zaś od 12-ej do 8-ej po południu.)

Koncerty: Koncert orkiestry z Kassel pod dyrykcją p. Bullerjahn. (Dolina Szwajcarska—7 wieczorem.)

Teatry: Eldorado (przy ulicy Długiej): dziś „Zbójcy”;—Wodevil (przy ulicy Nowy Świat): dziś „Krywo-przysięga”;—Bellevue (przy ulicy Chmielnej): dziś „Zolnierze Ludwika XIII-go”. (8 wieczorem.)

Teatry: Letni: dziś „Oj młody, młody!”, jutro „Różowe djabelki”;—Nowy: dziś „Dziecko szczęścia”, jutro „Lirniczka z Sabaudji” (z udziałem panny Janiny Babińskiej). (8 wieczorem.)

Lombard miejski: Gotówki w kasie lombardu do rozdania na zastawy znajduje się na dzień dzisiejszy 2269 rs. 55 kop. (Pożyczki wydawane będą od godz. 9—12-ej rano; wykup zaś i prolongata uskuteczniają się od 9-ej rano 2-ej południu i od 4—6-ej po południu.)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— Zapas złota w Banku Państwa powiększył się znnowu. Od zagranicznych bankierów cofnięto 15,600 rubli, nadto przeszło 11,000,000 otrzymano z Paryża, gdzie dokonywane są w dalszym ciągu sprzedaże 3% pożyczki złotej. Ogół sum rozporządzalnych w złocie wynosi 216,700,000 rubli, niezależnie od zapasu metalicznego, przeznaczonego na zabezpieczenie obiegu banknotów.

— Jak wiadomo, p. oberpolicmajster powziął zamiar zupełnej reformy dotychczasowego targu nierogacizny. W tym celu, po uzyskaniu odpowiedniego funduszu, wydelegował asesora weterynarii, p. Kowczegowa, za granicę, a głównie do Wiednia i Paryżu, celem zbadania tamtejszych urządzeń targowych i rzeźni wzorowych, w których mięso z zabijanych zwierząt badane bywa później przez doskonałe mikroskopy.

— Niezależnie od ogólnych przepisów, zapobiegających zebraniom ulicznej, władze administracyjno-policyjne na prowincji otrzymały polecenie, aby oso-

bom, które przyprowadzono transportem za zebraniem, pod żadnym pozorem pasporty nie były udzielane. Nadto nad takimi osobami winien być rozciągnięty dozór policyjny i, o ile to są kalecy lub niedołężni starcy, w razie braku dostatniej rodziny, gmina lub magistrat winnyłożyć na ich utrzymanie.

— Wedle obowiązujących przepisów, rzeź bydła może być dopełniana tylko w szlachtuzach miejskich, doszło jednak do wiedzy władzy miejskiej, że z liczby cieląt, zakupionych przez rzeźników na targach, mała tylko ilość bita jest w szlachtuzach, ztąd przekonanie, iż ubój cieląt dokonywa się tajemnie w miejscach prywatnych. Przy rozpatrywaniu tej kwestji przez osobną komisję, z udziałem rzeźników, wyjaśniono, iż taryfa za ubój cieląt, wynosząca dziś po kop. 20 od sztuki, jest za wysoką i że tylko obniżenie jej do 10 kop. za cielę i 5 kop. za owcę lub kozę wpłynęłoby na powstrzymanie potajemnej rzezi i posyłanie tego bydła na ubój do szlachtuza. Do opinji tej podobno przychyliła się władza miejska i ma przedsięwziąć starania o zmniejszenie taryfy.

— Celem zapoznania mieszkańców Warszawy kolorami tablic wszystkich cyrkulów dotychczasowych i trzech nowo utworzonych, z rozkazu p. oberpolicmajstra wywieszono na bramie ratuszowej i we wszystkich cyrkulach tablice kolorowane, z oznaczeniem przy każdym kolorze numeru cyrkulu.

— Na sesji zgromadzenia czeladników siodlarskich pod przewodnictwem p. Oziembło, przyjęto trzech nowych kandydatów: Stanisława Gostkiewicza, Władysława Stryjewskiego i Szepeana Masiaka; przyznano wsparcie i zapomóg w ogólnej sumie 150 rs.; pobrano składki i odczytano sprawozdanie rachunkowe z którego okazało się, że zgromadzenie posiada obecnie 1523 rs. 9 kop.

— Dowiadujemy się, że sprawa nominacji dyrektora Towarzystwa ubezpieczeń „Przezorność” została już załatwiona.

— Zarządzający izbą skarbową rz. r. st. Rudzenko wyjechał w objazd gubernji; profesor uniwersytetu petersburskiego rz. r. st. Lemański przyjechał z Wiednia; profesor uniwersytetu warszawskiego rz. r. st. Pawiński wyjechał za granicę.

= Z teatru.

* Dzisiejsze przedstawienie w teatrze Letnim uległo zmianie.

W miejsce „Różowych djabelków”, odegrana będzie komedia Aleksandra hr. Fredry „Oj młody, młody!”, w której rolę Antoniego Odyńskiego po bawiącym na urlopie p. Frenkle—objął zastępczo p. Wojdałowicz.

= Dalsze wystawy.

Zanim ogólna krajowa wystawa ogrodnicza przyjdzie do skutku, Towarzystwo ogrodnicze postanawia corocznie urządzać wystawy prowincjonalne.

Po łódzkiej, która w przyszłym tygodniu zostanie otworzoną, istnieje zamiar urządzenia podobnej w w. r. p. w Radomiu, lecz dla dwóch gubernij: radomskiej i kieleckiej.

W sprawie tej będzie na ogólnem zebraniu postawiony wniosek odpowiedni.

= Kanalizacja i wodociągi.

Ruch budowlany w dziale kanałowym, który wskutek braku cegły nader mało był ożywiony, w ciągu bieżącego tygodnia znacznie się posunął naprzód.

Ilość cegły, dostawianej przez fabryki w Kawęczynie, Markach i Żabkach, okazuje się dostateczną, przeto w jaknajkrótszym czasie zarząd kanalizacji przystąpić zamierza do budowy linii na ulicy Franciszkańskiej i dalszych kanałów w cytadeli.

Również projektowane jest rozpoczęcie kanału burzowego, przedstawiającego wielkie trudności techniczne, na ulicy Kościelnej.

Robotami kierować będzie inż. Sokal.

Główny inżynier kanalizacji opuszcza w sobotę nasze miasto.

W sobotę podejmował w salonach hotelu Europejskiego główny inżynier kanalizacji, p. W. H. Lindley, liczne grono współpracowników swoich.

Obiad odbył się z racji dziesięciolecia robót w naszym mieście.

Sekretarz komitetu budowy kanałów i wodociągów, inż. Stanisław Wolff, powrócił z ulopu i objął wczoraj swoje czynności.

= Niepiśmienni...

Przed kilku dniami w kancelarji jednego z tutejszych notariuszów odbywała się wypłata znacznej sumy.

Właściciel kolonji ze wsi Kępa z pod Warszawy wręczył za pokwitowaniem zięciowi swemu, Szymo-

— Szkoda, bo to twoja właściwa droga. Ale właściwe też jest ludziom czynić swemu powołaniu zawsze na przekór. I to mojej recepty część pierwsza.

— Więc ta recepta, mistrzu? — Zaśmiał się Józef.

— Zaczekaj; przedewszystkiem *curriculum vitae*: Urodziłem się w domu bankruta, z matki, zajętej strojami i zabawą. Hodowaliśmy się samopas—ja i troje rodzeństwa, ponieważ ani ojciec, ani matka, czasu dla nas nie mieli.

Wtedy przedewszystkiem, widząc, jakimi ofiarami okupuje się zbytek, zniechęciłem pieniądze, obrzydziłem sobie świetność, sławę i tak zwane towarzystwo.

Potem, oddany do szkoły, gdzie kształcono paniczów, widziałem nienuków czelnych, lub bogaczy wpływowych, biorących promocje i pochwały—i zohydziłem sobie naukę. I mnie wtedy potrzebna była karjera, bo czułem nędzę: wyzierałą z poza firanek naszego świetnego domu, schody zalegali wierzyciele.

Jednakże to właśnie zohydziło mi karierę: stanowisko wyraża potrzeby—ambicję, chęć błyszczenia; potrzeby zaś są jak bakterje mnożne i sprowadzają śmierć—materjalną. Takim kombinowałem i pewnego dnia uciekłem ze szkoły—nie wróciłem do domu.

Ojciec mój zastrzelił się, matkę przytuliła rodzina, siostra jest—mniejsza—to do rzeczy nie należy—bracia, dzięki protekcji, zajmują drobne posady; a

wszyscy oni uważają się za nieszczęśliwych, skrzywdzonych, wykolejonych. I tak czuje dziewięć dziesiątych ludzkości—i dlaczego—dlaczego! Toć przecie jasne, jak słońce: dlatego, że każdy pragnie i pożąda więcej, więcej—więcej, kiedy każdy powinien strzedz się chęci, jak drzewa wiadomości—złego. Bo uważ, jak mało człowiek potrzebuje: tę kurtkę mam już rok—wystarczy na drugi. Woda i chleb mało kosztuje, nie wiele też owoc dojrzwały, nie wiele w cieniu spoczynek. Hej skrzypki wy mój wy zbawcie od doli przeciętnej, wy zbawcie od wolego jarzma, od ciasnej drogi, po której ludzie idą w zamyśleniu i trosce, patrząc pod stopy.

— Mistrzu, to mrzonka, — przerwał Józef. — Pragnienia być muszą! Zawody ma każdy!

— Pragnij, ale tego, co cię wyzwala: swobody, zdrowia, ograniczenia potrzeb.

— Kochania! wtracił słuchający.

— To kwestja zawodów. I mojej recepty część druga. Owszem, kochaj Boga, ale Go o nie nie prosz, bo dał więcej, niż podziwu stanie w tobie; i kochaj ludzi, ale od nich nie żądaj: kochanie nie mów—„kochaj mnie”, druhowi nie mów—„pójdź ze mną”, krewnemu nie mów—„pamiętaj o mnie!” Nie—nie! Bo kochanie urządzone jest, jak waga w ormiańskiej kramicy. Kto kupić chce, ten się oszuka, kto sprzedaje—ten oszuka.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

NA FALI.

Przez

Marję Rodziewiczównę.

(Dalszy ciąg.)

— Do melodji i lata. Aleś ty ciekawy zkad ja, co za jeden? Dziwna rzecz, jak takie marne rzeczy ludzi obchodzą. Tyś od wielu wstrzemięźliwszy. Tej wiosny, gdyśmy się poznali hen, na tej dzwonnicy farnej, nazwaliśmy się po imieniu i to wystarczyło. Zagadaliśmy i poszliśmy razem. Było nam dobrze u tego okna grać w późne wieczory. Masz niepospolity talent, chłopcze, pilnny go; to jedno, czego ci żadna moc ludzka nie wydrze i co cię na fali utrzyma.

— Potrzebowałbym jeszcze długo twoich nauk! Myślałem...

— Ze cię długo jeszcze jak ślepego wodzić będę. Znadto, ci dobrze życzę. Co trzeba, tegom nauczył. Teraz oczy otwórz, uszy nastaw i idź sam! Jak sławnym się staniesz, przyjdź ci się pokłonić.

— Ja sławnym!—ruszył ramionami Józef. — Mnie chleba trzeba, a nie sławy. To marzenie.

— No, a cel trzeźwy?

— Ano, kursa skończyć, posadę dostać. Wirtuozem być nie chcę.

nowi Wojciechowskiemu z Bulezysk, 17,000 rs. w listach zastawnych ziemskich.

Była to wypłata posagu, który Wojciechowski depozytował w Banku państwa za trzymiesięcznym wypowiedzeniem, ma bowiem na widoku kupno folwarku.

Teś musi być dobrze mienny, jeżeli dał taki posag za jedną córkę, a ma jeszcze dwie młodsze i syna.

Jako szczegół charakterystyczny należy zaznaczyć, że tak teś, jak i zięć, nieumieją pisać i na akcie notarialnym położyli znaki krzyża.

— Kradzieże.

Zamieszkałemu na Starem Mieście pod n-rem 25-ym Augustowi Kartasińskiemu skradziono towar na obuwie, kwity lombardowe i różne dowody. Poszkodowany oblicza stratę na 120 rs. — Z mieszkania Bolesława Biernackiego przy ulicy Elektońskiej № 41 skradziono przez balkon w nocy różną garderobę na sumę 115 rs. — Z mieszkania Izabeli Majnkiej w alei Jerozolimskiej № 64 skradziono biżuterię na sumę 129 rs. — Zamieszkałemu przy ulicy Ślizkiej № 21 Dawidowi Flancowi skradziono rzeczy na sumę 180 rs. — Z mieszkania Moszka Kanała na Nalewkach № 19 skradziono rzeczy na sumę 220 rs.

— Napad na pociąg.

Nocy wczorajszej, pomiędzy stacjami kolei terespolskiej Dąbry Wielkie i Nowo-Mińsk, nieznanymi złoczyńcami dostali się podczas biegu na pociąg towarowy i usiłovali wagony ograbić.

W jednym z wagonów krytych wybili ścianę boczną, lecz trud im się nie opłacił, gdyż wagon ten ładowny był kwasem siarczanym.

Następnie przeszli na platformę, na której przewożono powozy i rozbili próżną walizę, w tyle powozu umieszczoną.

W końcu wytrwali złodzieje oderwali plomby i dostali się do trzeciego wagonu, ładownego rurami żelaznymi, więc i tych, naturalnie, nie ruszyli; pociąg zaś był już tak blisko stacji, że rabusie zaniechali dalszych poszukiwań i ratowali się ucieczką.

Sledztwo w celu wykrycia sprawców rabunku zarządzono.

— Wypadki z dziećmi.

W dniu wczorajszym na Woli 11-letni Grzegorz Pazdurski, syn młynarza, wdrapując się na szmige wiatraka, właśnie gdy ten w ruch puszczone.

Chłopiec, gwałtownie odrzucony, uległ złamaniu ręki i poniósł dotkliwy szwank w boku.

Na Okopowej Jan Górski, 7-letni syn praczki, wieszając się z tyłu przechodzącego wozu, dostał się pod koła.

Małec złamał prawą nogę.

— Z udławienia.

Nocy wczorajszej Michałina Bruszyńska, żona robotnika kolejowego, spożywając przyniesione przez męża mięso baranie, zadławiła się kostką.

Następstwem tego był atak apoplektyczny. Wezwany felczer kostkę wyjął, lecz Bruszyńska, nie odzyskawszy przytomności, nad ranem życie zakończyła.

— Krwawe zajście.

Dwaj czeladnicy szewscy, Kazimierz Markiewicz z pod n-ru 8-go na Bugaju i Teofil Berent z pod n-ru 9-go na Ślizkiej, spotkawszy się na ulicy, wszczęli gwałtowną kłótnię, a następnie bójkę, w czasie której Berent został zraniony w głowę.

Rana jest ciężka.

Niaprzytomnego B. odwieziono do szpitala św. Rocha.

— Porażenie.

I znów nowy wypadek porażenia. W Wawrze, na letnim mieszkaniu, uległa porażeniu słonecznemu Wanda Osinińska, 12-letnia córka buchaltera prywatnego.

Dziewczynkę przywieziono w stanie bezprzytomnym na kurację do Warszawy.

Wypadek zdarzył się we wtorek około południa, a po upływie 24-ch godzin chora jeszcze przytomności nie odzyskała.

— Pokasanie.

W podwórzu domu pod n-rem 22-im na Wilezkiej Andrzej Janoszyk, zamieszkały pod n-rem 85-ym na Długiej, został pokasany przez dużego brytana.

Ponieważ zachodzi podejrzenie wścieklizny, psa oddano pod obserwację weterynaryjną.

— W imię zdrowotności.

Mieszkańcy ulicy Drwiankiej zwracają za naszem pośrednictwem uwagę sfer kompetentnych na rysunek przy tejże ulicy, po stronie domów, oznaczonych numerami nieparzystymi.

W imię zdrowotności należałoby doprowadzić do porządku to siedlisko wyziewów, a więc i zarazy.

— Ofiara kapsułki.

Wczoraj rano w domu № 21 przy ul. Wroniej 3-letni syn Józefa Rudzińskiego udławił się kapsułką z lekarstwem.

Zwłoki zabezpieczono na miejscu.

— W przystępie obłąkania.

Pozostający na opiece u krewnych przy ulicy Wspólnej Feliks Śluccki, b. obrońca prywatny, cierpiący pomieszenie zmysłów, wczoraj wyskoczył oknem z drugiego piętra na dziedziniec.

Ciężko poranionego, po udzieleniu pomocy przez d-ra Gwryłowa, odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

— Z rusztowania.

Wczoraj przed południem, w gmachu uniwersytetu na Krakowskim-Przedmieściu, Józefa Romankiewiczowa, licząca 50 lat, skutkiem złamania się rusztowania, spadła z wysokości 2-go piętra na bruk.

Ciężko poranioną R. odwieziono do szpitala św. Rocha.

— Podrzućcie.

Nocy wczorajszej stróż domu № 6 przy ulicy Nowiniarskiej znalazł w sieni podrzuconą dziewczynkę, liczącą około 3-ich miesięcy życia.

Podrzućka odesłano do szpitala Dzieciątka Jezus.

— Próżny alarm.

Wczoraj rano, ktoś z pasażerów pociągu pocztowego kolei nadwiślańskiej, pomiędzy Świerczem a Nasielskiem postrzegł na linii sygnałową i zaczął robić tak rozpaczliwie,

gesty do dróżnika stojącego na posterunku, że ten sygnałami czerwonej chorągiewki pociąg zatrzymał.

Po zrewidowaniu całego pociągu przekonano się, że nie się nie stało i że pociąg niewłaściwie zatrzymano został.

Pomimo natychmiastowego sledztwa, nikt z podróżnych nie przyznał się do karygodnego figla i winnego nie wykryto.

— Dwa pożary.

Wczoraj na odnodze kolei nadwiślańskiej, iwangrodko-lukowskiej, wynikły dwa pożary od iskier parowozowych. Po przejściu pociągu pocztowego, pomiędzy stacjami Leopoldów i Krzywda, spaliło się lasu cztery morgi.

Następnie pomiędzy stacjami Krzywda i Łuków, na 40 i 41-ej wiorstach, po przejściu pociągu osobowego, zapalił się zagajnik i krzaki.

Tak jak i w pierwszym wypadku, pożar ten ugasiła służba drogowa i robotnicy; pracujący przy konserwacji linii. Przy drugim pożarze spaliło się młodego lasu przeszło trzy morgi.

+ Departament rolnictwa i przemysłu wiejskiego otrzymał podanie o przywilej na przyrząd do regulowania i podnoszenia plugów jedno- i wieloskibowych.

+ Dyrekcja szczegółowa Towarzystwa kredytowego ziemskiego w Kaliszu wystawiła na sprzedaż 221 majątków ziemskich, zalegających w opłacie rat.

+ Jubileusz.

Uroczystość sekundy ks. Ezechieja Jasińskiego, proboszcza parafii Jasieniec w okolicy Grójca, odbyła się bardzo uroczysto.

Na obchód przybyło piętnastu kapłanów z okolicy i Warszawy, liczne grono ziemian z okolicy Grójca i Czerska, zaś lud nawet z odleglejszych okolic.

Po nabożeństwie w kościele, jubilat przyjmował gości swoich ze starodawną gościnnością.

+ Nowy kościół.

Wskutek pożaru kościoła w Przybyszewie, w okolicy Nowego Miasta, ludność tej miejscowości utraciła jedyną świątynię.

Wobec tego poczyniono już starania, celem wznie-sienia tymczasowo chociażby szopy, w której można by odprawiać chwilowo nabożeństwo.

Nowy proboszcz, ks. Ignacy Koperski, dbały o dobro duchowe swoich parafian, nie poprzestaje jednakże na tem; owszem powziął myśl przystąpienia natychmiast do budowy nowego kościoła, ale już mruwanego.

Wypracowanie planów powierzono warszawskiemu budowniczemu, p. Konstantemu Wojciechowskiemu, autorowi planów świątyni w Radomsku, Kutnie, Łowiczu i t. d.

Skoro tylko plany będą gotowe, ks. Koperski poczyni starania o wyjednanie pozwolenia na zbieranie składek.

Fundusz potrzebny na budowę będzie zapewne łatwo i szybko zgromadzony, bowiem prawie wszyscy ziemianie okoliczni przyrzekli swoją pomoc.

Nowy kościół w Przybyszewie ma być zbudowany na 1,200 osób, w stylu ostrołukowym, z cegły, bez tyńku, o dwu wieżach na froncie.

Prócz tego, równocześnie ma być zbudowana nowa plebanja.

Ks. Koperski stara się, aby roboty około budowy nowej świątyni mogły być rozpoczęte na wiosnę.

+ Echo konińskie.

Z Konina piszą do nas: „Przed dwoma laty wzniesiono u nas nową bydlobójnię w miejsce starej, położonej nad rzeką.

Zbudowano ją w miejscu, położonym za tak zwaną „Utratą”, lecz zupełnie na cel ten nieodpowiedniem, jest to bowiem część miasta gęsto zaludniona.

Mieszkańcy okolicy protestowali przeciwko wyborowi tego miejsca, uspokojono ich jednak, że wszystko będzie dobrze.

Ale dobrze nie jest, bowiem wszystkie nieczystości z rzeźni spuszczone bywają do trzech dolów, specjalnie na cel ten wykopanych, które jednakże rzadko bywają oczyszczane.

Odpadki więc w rowach zwolna gniją i zatrują powietrze w okolicy.

Wprawdzie niekiedy nieczystości te wylewają wia-drami na sąsiednie pola i ogrody przedmiejskie, ale czynność ta przyczynia się jeszcze bardziej do zanieczyszczenia powietrza.

Wobec tego wydelegowano komisję, która zaprojektowała budowę kawałka krytego kanału—czy kanał taki zle usunąć, przyszłość to okaże.

Rzecz naturalna, że dezynfekcja owych dolów jest bardzo trudna, potrzebaby bowiem za każdym razem zużyć przynajmniej beczkę karbolu, a to kosztowałoby drogo.

Miejscowy lekarz weterynarii, p. Ślepowski, stara się również o usunięcie owego wadliwego urządzenia, więc też niezawodnie zle wkrótce będzie naprawione.

Przy tej sposobności pozwolę sobie zwrócić uwagę na potrzebę obulwarowania brzegu Warty wzdłuż miasta.

Bulwar taki byłby wspaniałym miejscem prze-

chadzki dla mieszkańców, tworząc nadto wygodną komunikację z parkiem, do którego obecnie brnąć trzeba po piaskach, a nadto zapobiegłby wylewom rzeki na ląki i pola.

Po wylewach tworzą się tam cuchnące kałuże, które, zatrzuwając powietrze, sprawiają to, że Konin należy do miast niezdrowych.

Lekarze tutejsi utrzymują, że źródłem złego stanu sanitarnego miasta są właśnie owe kałuże.

Może więc chociażby z tego powodu projekt obulwarowania brzegu Warty stanie się w Koninie popularnym.”

+ Echo wileńskie.

Z Wilna piszą do nas:

„We wszystkich prawie miastach powiatowych gubernji wileńskiej odbyły się narady lekarzy i przedstawicieli policji w sprawie środków zaradczych przeciw cholerze.

Jak wszędzie, tak i tu, potworzono komitety sanitarne, których zadanie jest jednakże nader trudne wobec strasznych nieporządków, zwłaszcza w dzielnicach zamieszkałych przez starozakonnych.

Komitety jednakże nie żartują; więc nawet w tych dzielnicach, aczkolwiek zwolna, porządek i czystość biorą górę.

Teraz jednakże daje się tu uczuwać brak lekarzy, w każdym bowiem powiecie znajduje się ich zaledwie po kilku, a obszar powiatu wynosi często przeszło sto mil kwadratowych.

Na wypadek więc zjawienia się epidemji po wsiach lekarze będą mieli bardzo wiele do czynienia.

Władze wyższe wyasygnowały po rs. 10,000 na każdą gubernję w kraju północno- i południowo-zachodnim z funduszu ziemnego na środki zaradcze przeciw cholerze.

Wskutek chłodów i deszczów zasiewy w gubernji dojrzejawia zwolna.

Dość powiedzieć, że zbiory żyta jeszcze nie ukończone, a zbóż jarych zaledwie rozpoczęte.

W powiatach północnych i północno-zachodnich jarzyny są jeszcze zupełnie zielone.

Wywóz drzewa z gubernji wileńskiej jest w r. b. ogromnie ożywiony.

Obecnie, gdy ustawiczne deszcze paraliżują roboty w polu, włościanie wynajmują się handlarzom do ciągnięcia drzewa z lasów nad brzeg rzek spławnych.

W Dolhinowie, w pow. wilejskim, otwarto w ostatnich dniach spółkowy sklep chrześcijański.

Trudno było zebrać potrzebny na ten cel kapitał, ale nierównie trudniej wynająć lokal w miasteczku, gdyż dotychczasowi handlarze stawiali ogromne przeszkody na każdym kroku.

Obecnie powstał tam projekt urządzenia hotelu, czy jednak uda się doprowadzić go do skutku?”

+ Samobójstwo.

We wsi Sabki, w pow. łukowskim, Maciej Gomula odebrał sobie życie przez rozprucie nożem brzucha i podesięcie gardła.

Przyczyna samobójstwa niewiadoma.

NEKROLOGJA.

† P. Pelagia z Książąt Sapienhów Hr. CZACKA

po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, zagnęła w Bogu d. 21-go sierpnia 1892 r., przeżywszy lat 86. Pogrzeżona w nieutulonym żalu synowie, synowa, wnuki i wnuczki zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok z palacu w Wilanowie do kościoła miejscowego d. 25-go sierpnia, t. j. w czwartek, o godz. 7-ej wieczorem, a następnie na żałobne nabożeństwo d. 26-go b. m., t. j. w piątek, o godz. 10-ej zrana, w tymże kościele; odbyć się mające, poczem zwłoki złożone będą tymczasowo w grobach tegoż kościoła.

† P. Oleś Woźniak,

syn Józefa i Heleny z Rakiewiczów, po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy rok i sześć miesięcy, powiększył grono aniolków. Stróskani rodzice, zapraszają rodzinę, krewnych i przyjaciół na wyprowadzenie zwłok w dniu 25-ym sierpnia, to jest we czwartek, o godzinie 4-ej po południu, z domu № 50 przy ulicy Krochmalnej, na cmentarz brudziński.—1205

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

(Korespondencje specjalne Kurjera warszawskiego.)

Wiedeń 22-go sierpnia.

Komitety wystawy ogłosił broszurę: „O muzyce i o teatrze polskim”, dwa szkice. O muzyce napisał Franciszek Bylicki. Zestawia ślady muzyki najdawniejszej, podnosi

naczenie pieśni i tańców ludowych. Dla muzyki kościelnej powstaje w XVI-ym w. kolegium roratystów i trwa o XVIII-go w. Ksiądz Felsztynski uczy pierwszy muzyki w Krakowie (w. XVI-ty). Jego uczniowie: Szamotulski, Leopolda, dyrygent ksiądz Szadek, Mikołaj Zieliński, Somółka—to pierwsi i bardzo cenni kompozytorowie mszy, motetów, kantat, psalmów. Z w. XVII-go są tylko msze Gorzyckiego. Muzyka dramatyczna powstaje wraz z teatrem 1765-go r. Odrzuć dwa wielkie sukcesy, opery: „Nędza uszczęśliwiona” i „Krakowiacy i górale”. Elsner i Kurpiński położyli wiele zasług, aż do wystąpienia Chopina, o którym ocena Rubinstein przytoczona. Następuje określenie znaczenia kompozytorów i artystów, jak: Moniuszko, oraz doba ostatnia: Żeleński, Norkowski, Münchheimer, Zarzycki, Jarecki, Paderewski, Stojowski, Maszyński, Kleczyński, Niewiadomski, Hertz, Michałowski, Śliwiński, Janotówna, Rosenthal, Wieniawski, Lipiński, Kątski, Barcewicz, Górski, Adamowski, Brodzki, Drucker, Sembrich-Kochańska, Reszkowie, Mierzwinski, Bandrowski, Florjański, Abendrothówna, Beethoven, Kamilowa, Arkłowa, Hellerówna, Pawlikówna, Klamrzyńska, Dowiakowska, Szelegierówna itd. O każdym umiutór właściwą ocenę sformułować.

Następują wiadomości o teatrach operowych, instytucjach muzycznych, o fabrykach fortepianów, organów, o operetkach (Duniecki, Grossman), o tańcach (Ogiński, Tymolski, Lewandowski, Wronski), o dzieciach cudownych.

Szkic o 25 u stronach, jest staranny, dokładny, wybornie obcych poucza i objaśnia.

O drugim szkicu jutro.

Berlin 23-go sierpnia.

Cholera zagraża stolicy. Przedwczoraj już głośno, że było w Hamburgu 27 wypadków cholery i 12 wypadków śmierci. Dzisiaj groźniejsze nadeszły wiadomości. *Hamburger Correspondent* donosi, że wczoraj było w Hamburgu 126 przypadków i że choroba u znacznej ilości osób skończyła się śmiercią. Nadto stwierdzono u kilku pacjentów symptomy cholery azjatyckiej. Władze lekarskie i policyjne zarządziły wszelkie środki ostrożności, celem zlokalizowania choroby. I dzisiaj znaczna ilość nowych przypadków cholery. Wiadomości powyższe mogą uchodzić za autentyczne, ponieważ rozgłasza je urzędowe biuro telegraficzne. Sądzą tu wszelako i nie bez słuszności, że sytuacja w Hamburgu znacznie jeszcze jest groźniejsza. *Vossische Ztg.* donosi, że było wczoraj 400 przypadków cholery i że znaczna ilość pacjentów uległa chorobie.

Zaczyna się zatem i tutaj na dobre rodzić popłoch; obawa, że cholera i stolicę nawiedzi, tembardziej jest uzasadniona, nietylko, że pociągi kurierskie cztery razy dziennie nie komunikują stolicę z Hamburgiem w czterech już godzinach, ale i z powodu, że towarzyszące wciąż upały znakomitym są roznościcielom zarazków cholerycznych.

Po rozporządzeniu ministerjum oświecenia, datowanym w d. 28-ym lipca r. b., dotyczącem cholery, i komenda jenerała wojskowa wydała cyrkularz, w którym mniej więcej te same przeciwko cholere zaleca środki, co minister oświecenia, ze swojej strony dodając kilka uwag specjalnych. Rozporządzenie ministra wojny wymienia środki zaradcze przeciwko szerzeniu się cholery i wskazuje środki w razie jej pojawienia się, a nadto w trzech dodatkach podane są sposoby dezynfekcji, umieszczania chorych w domach zdrowia, oraz dołączone jest odpowiednio rozporządzenie ministra oświecenia.

Z polecenia cesarskiego urzędu higienicznego, udali się: tajny radca medycyny, dr. Koch, i lekarz rządowy, dr. Rahts, niezwłocznie do Hamburga, ażeby na miejscu zbadać istotę zarazy i w porozumieniu z władzami miejskimi zarządzić odpowiednie środki zaradcze.

Nietylko w Hamburgu, ale i w Altonie były przypadki cholery, które skończyły się śmiercią pacjentów. Doń zdrowia w Hamburgu okazał się niedostatecznym na pomieszczenie chorych, tak, iż zbudowano w dziedzińcu jego baraki.

Stare zwyczaje berlińskie, nświęcone tradycją wiekową, coraz bardziej zaczynają zanikać. Pochód historyczny rybaków w Stralau, należący do kategorii tych zwyczajów, już tylko jest słabym odbiciem dawniejszego pochodu. Uroczystości, z tego powodu urządzone dzisiaj, słaby tylko ściągający zastęp ciekawych. Punktem kulminacyjnym uroczystości będzie sam pochód, zapowiadany na jutro. Towarzystwo żeglugi parowej Stern oddało do dyspozycji rybakom parowiec jeden, który pochód cały za sobą wlec będzie. W pochodzie będzie tworzyła grupę pryncypalną Spree, stojąca na muszli, ciągniętej przez sześć białych labedzi. Złożą rybacy i wielkie podwozy, dawniejszymi czasami przy tej sposobności zarzucane, więcej dla parady, niż w oczekiwaniu obfito polowu.

Z teatrzyków mniejszych, o których wspominałem w ostatniej korespondencji, otwarto najpierw teatrzyk Scali. Położony jest on na rogu ulicy Fryderykowskiej i Simien i mieści nie więcej, jak 400 osób. Sala teatralna, zbudowana w stylu rococo, wspaniale się prezentuje. Pomimo skwaru iście podzwrotnikowego, miejsca wszystkie w sobotę były rozsprzedane, produkcje doznały sympatycznego przyjęcia. Przedstawiono najpierw jednoaktówkę Fritza Waldaua „Uwodziciel serc”, zaopatrzoną przez

kompozytora znanego tutaj w szerokich kołach, Wiktora Hollandera, w lekką odpowiednią muzykę. Zakończenie jednoaktówki bardzo jest efektowne, stanowi bowiem grupy Makarta: cztery pory roku, w nader gustownym ugrupowaniu. Występowali nadto: cały szereg śpiewaków i śpiewaczek, tancerki angielskie, kłowny murzyński itd. Jest i sala osobna do tańców i paryzki café concert. Powodzenie nowego zakładu, pomimo wszystkich, ze strony dyrekcji czynionych wysiłków, jest wszelako wątpliwem, już dlatego, że położenie lokalu, dla obcych zwłaszcza, nie bardzo jest dogodnem, a nadto i ciasnota w lokalu niebardzo dlań korzystnie usposabia.

Rzym 20-go sierpnia.

Nowy ambasador włoski w Berlinie, jenerał hr. Lanza, wyjeżdża d. 26-go b. m. do tej stolicy, aby rozpocząć swoje urzędowanie d. 1-go września.

P. Ressiman, ambasador włoski w Paryżu, wyjechał wczoraj ztamtąd i przybędzie do Włoch za krótkim urlopem.

Prezes rady ministrów, p. Giolitti, wrócił dziś rano do Rzymu, po widzeniu się z królem i po ułożeniu z nim programu polityki zagranicznej.

W ostatnim nrze czasopisma znajdujemy wiadomość, iż postanowiono ofiarować Papieżowi fotograficzne „Album”, z wielu zapewne składające się tomów, a zawierające wizerunki tak łączne, jako i oddzielne wszystkich pielgrzymów przybywających na jego jubileusz do Rzymu. Na czele pielgrzymki angielskiej znajduje się książę Norfolk, jeden z najbogatszych lordów Wielkiej Brytanji, tudzież lordowie: Talbot i Nerries. Kwiat arystokracji angielskiej weźmie udział w tej pielgrzymce, do której wolno także protestantom przyłączać się. Pielgrzymka ta wyruszy z Anglii d. 1-go lutego 1893 go r. Fotograf di Federici, mieszkający na placu św. Piotra, który dostał z Watykanu urzędowe polecenie wykonywania dla Papieża portretów wszystkich tych przybyśców, ogromnie na tem zarobi.

Wczoraj odbyło się poświęcenie krypty nowego kościoła św. Joachima, na błoniach zamku św. Anioła. Ceremonji dopełnił kardynał-wikary ksiądz Parocchi, w obecności wielu pralatów i członków ambasady francuskiej przy Stolicy św. Papież, z powodu tego poświęcenia, przysłał księdzu Brugidou, który głównie się przyszył kościołom zajmując, przepyszne aparaty i naczynia kościelne.

Papież mianował podkomorzym swoim honorowym, czyli poczesnym miecza i piaszcza (jest to stopień niższy od podkomorzich tajnych, *camerieri segreti*), p. Augusta Gregori, rzymianina.

Ojciec św., którego płodność kościelno-literacka jest niewyczerpana, pomimo wieku, ciągle teraz pracuje w pawilonie ogrodów watykańskich, zwanym *il Torrione*, nad encykliką, która się ukaże prawdopodobnie w końcu września. Encyklika ta głównie się będzie tyczyła różańca, wskazując w nim niebieskie lekarstwo na różnorodne zło, grasujące w naszej epoce. Papież używa jaknajlepszego zdrowia i okazuje młodzieńczą świeżość umysłu. Oczekuje on powrotu hr. Lefebvre de Béhaine, ambasadora francuskiego przy Stolicy św., który musiał przedłużyć pobyt swój we Francji z powodu niebezpiecznej choroby ambasadorowej. Zwrot republikański Papieża nabawił go we Francji kłopotów bez liku.

Słychać obecnie, iż kardynałski konsystorz odłożony został do grudnia, i że ksiądz Riccardi, nowy arcybiskup turyński, następca kardynała Alimandy, purpurę kardynalską na nim otrzyma także.

Paryż 22-go sierpnia.

Wczoraj od godziny 3 ej do 6 ej po południu u prezydenta Carnota odbyła się zabawa tańcząca, tak zwana *garden-party*, w cieniście parku angielskim w Fontainebleau. Zaproszonych było przeszło 350 wyższych urzędników wojskowych i cywilnych z samego miasta Fontainebleau i departamentu. Naprzeciwko pawilonu Ludwika XV-go na jednym z większych trawników ułożona była posadzka i urządzono przykrycie z aksamitu czerwonego, ozdobionego złocem i fioletami. W altanie tej odczekało teżono w strojnych tualach. Obok postawiono drugi, gustowny namiot na bufet i dwa kioski dla orkiestry, naprzemian wciąż grającej. Po zabawie dorosłych, nastąpiły tańce dzieci.

W dzielnicy Montmartre położono wczoraj kamień węgielny pod „*Maison du Peuple*”. O godz. 2-jej zebrali się sporo robotników z motykami, łopatami w rękach i po krótkich przemowach mówców ludowych: Comelinote’a, Roussela wzięli się żwawo do kopania fundamentów. Dom ten ma być niski, skromny, na przestrzeni 700 metrów kwadratowych, złożony z obszernych piwnic, suterenu i obszernej hali na dole. Na podobieństwo słynnego „*Maison du Peuple*” w Brukseli, ma mieścić magazyny, w których robotnicy mogliby nabywać towary doborowe po cenach kosztu; prócz tego mają się w nim mieścić sale: odczytów, zabaw, biblioteki, czytelnia, itp. Już 254 syndykatów przyrzekło swą pomoc i udział.

Rozpoczął się w Paryżu 11-ty doroczny kongres robotniczy; przyjmują w nim udział delegaci 125 syndykatów i stowarzyszeń robotniczych, liczących 150,000 robotników. Posiedzenia odbywać się będą wieczorami aż do d. 11-go września. Na porządku dziennym są syndykaty

fachowe dla obojga płci, reformy sądów *prud’hommes* i t. p.

W Rouen zmarła bohaterka jednej z nowelek Guy de Maupassant „*Boule-de-Suif*”, właściwie Adrienne Leguay. Kiedyś cieszyła się wielkim powodzeniem, w ostatnich zaś czasach pogrążona w nędzy, oddała się morfomani. Onegdaj sąsiedzi znaleźli ją zaczadzoną, a obok niej blachę z niewygasłymi jeszcze węglami. Po niedługich cierpieniach zmarła w szpitalu.

Londyn 21-go sierpnia.

Wśród trosk swych i niemałych kłopotów ministerjalnych, p. Gladstone zbiera materiały do mowy, jaką ma powitać kongres orientalistów, który tu rozpocznie swoje posiedzenia we środę, 8-go września.

Lord Houghton, mianowany wicekrólem Irlandji, ma lat 34 i jest wdowcem. Ojcem jego i pierwszym dzierżycielem tytułu (barona) był słynny Monckton Milnes, poeta, polityk i filantrop.

Henryk Labouchère twierdzi w swym tygodniku, *Truth*, że hr. Rosebery, minister spraw zagranicznych, jest brytanem, mającym strzedz dyplomacji zagranicznej torysów...

John Morley, nowo mianowany minister dla Irlandji, choć jest skrajnym radykalistą, oświadczył się stanowczo przeciwko statutowemu ograniczeniu pracy do ośmiu godzin dziennie. Deklaracja ta może go przypisać o stracenie krzesła poselskiego, o które się obecnie ubiega w Newcastle, ale odwaga jego i bezinteresowność zjednały mu szacunek całej prasy zachowawczej.

Mormonizm szerzy się w stolicy! Jeden z pastorów w dzielnicy wschodniej żali się na władze, iż nie zapobiegają energicznej agitacji emisariuszów mormońskich, którzy w przeciągu pół roku wystali 500 kobiet z Londynu do Miasta Słonego Jeziora (Utah).

Dwa wypadki spotkania się pociągów zaszły tu w sobotę. W jednym stracił życie konduktor i spaliły się cztery wagony; w drugim 50 osób odniosło mniej lub więcej ciężkie poranienia, ale nikt nie stracił życia.

Dziś rano odbył się pojedynek między szermierzem Anglii i szermierzem Australji—dwoma bokserami. Walka na pięście trwała 13½ minuty; Australja zwyciężyła, a reprezentant jej wygrał 4,000 fst. Płacono za miejsca w amfiteatrze po 10 fst.

Królewska komisja w sprawie nałogowego pijaństwa ogłasza dziś swój raport i jedyny wniosek: Zamiast karać pijaka więzieniem, należy umieścić go na czas od 6-ku do 18-ku miesięcy w rządowym zakładzie leczniczym; po trzymiesięcznej recydywie „pacjent” musi być odesłany do domu obłąkanych; jedno ma być prawo dla ubogich i dla bogatych, dla mężczyzn i kobiet.

Ostatni zeszyt sprawozdań Towarzystwa poszukiwań psychicznych zawiera niezmiernie ciekawy artykuł p. t. „Wskazówki dalszego ciągu ziemskiej świadomości w duszach (*phantasms*) osób zmarłych”. Innemi słowy, autor zebrał autentyczne wiadomości o... doświadczeniach człowieka po śmierci. Osoby, które przeszły te doświadczenia—a są między nimi lekarze i duchowni—twierdzą, że zdarzyło im się... umrzeć razu pewnego, umrzeć w przekonaniu rodziny i doktorów. Po opisanu mniej lub więcej śpiesznych paroksyzmów, zwiastujących rozłąkę ducha z ciałem, następuje zgodne sprawozdanie z czynności ducha. Rozstaje się on z ciałem, opuszczając mózg, w którym umierający czuje lekkie ciśnienie. Natychmiast potem, duch otrzymuje kompletną świadomość siebie, spogląda na swe ciało z pogardą, a na krewnych przy łożu z obojętnością. Duch widzi się w nowym, transcendentnym ciele, czuje się niesłychanie lekkim i potężnym, przebywa w przestrzeni...

Ale cały ten czas duch jest świadomym pewnej łączności z ciałem umarłym—i to mu sprawia wielką przykrość, bo niczego tak nie pragnie, jak zapomnieć o swej ziemskiej pokrywce. Jeden z duchownych pisze, że w Alpach został zaskoczony śnieżną, odjęty od towarzyszy i w końcu na śmierć zamrożony. Wiedział, kiedy umarł—i w czysto duchowym swem istnieniu kłopotał się tylko o... nożyce, któremiby przeciął to jakieś pasmo, wprawdzie coraz słabsze, które go łączyło z ciałem. Od razu czuł, jakgdyby go ściągano napowrót do ziemi, do ciała... Faktycznie, towarzysze odnaleźli go i po silnym wycieraniu śniegiem, odżył. Duchowny nie był im wcale za to wdzięczny.

Ed. N.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

CHOLERA.

Wiedeń 24-go sierpnia. (Tel. pr. K. W.)—Na północnej i zachodniej granicy państwa zarządzone środki przeciw zawleczeniu cholery z Niemiec. Jeżeli władzom hamburskim nie uda się umiejscowić wybuchu tamże cholery, która nosi wyraźny charakter azjatyckiej, natenczas niebezpieczeństwo zawleczenia cholery z Niemiec do sąsiadujących z niemi prowincyj jest większem, aniżeli z odległych gu-

